

Засоби віртуальної наочності можна називати засобами дидактичної наочності нового покоління, оскільки вони, крім властивостей традиційної наочності, мають нові особливі властивості та можливості, що зумовлені специфікою ІКТ, мовою екранної культури (синтез медій, інтерактивність, моделювання, гіпермедіа-будова, можливість керування часом показу, виразність графіки, здатність зміни робочих параметрів роботи та ін.) [1, с. 53].

Мета дослідження: охарактеризувати компоненти готовності майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності у професійній діяльності.

Стан готовності готовність майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності у професійній діяльності має складну структуру та складається із сукупності індивідуальних та мотиваційних складових психіки педагогів.

Пропонуємо розглядати готовність майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності (ЗВН) у професійній діяльності як частину складної характеристики педагогічного професіоналізму – готовності вчителя до педагогічної діяльності, як функціональний стан і як стійку якість особистості, що передбачає: спрямованість та позитивну мотивацію майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності в професійній діяльності, професійно необхідні риси особистості майбутніх учителів, знання, уміння й навички щодо застосування засобів віртуальної наочності в педагогічній діяльності, рефлексію результатів власної праці [3, с. 72].

Основні компоненти готовності майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності у професійній діяльності [3, с. 76] – взаємопов'язані складові, наявність та вияв яких відображає відповідний рівень готовності майбутніх вчителів до застосування засобів віртуальної наочності, а саме: мотиваційно-рефлексивний, теоретико-методичний, операційно-діяльнісний.

Мотиваційно-рефлексивний компонент передбачає бажання педагога працювати із засобами віртуальної наочності, його інтерес до взаємодії з учасниками педагогічного процесу, послуговуючись засобами віртуальної наочності. У процесі фахової підготовки майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності у професійній діяльності доречно буде враховувати умови формування мотивів: *розуміння функцій ЗВН*, усвідомлення переваг та недоліків застосування ЗВН; характер потреб, пов'язаних із застосуванням ЗВН; характер професійної мотивації, спрямованої на оволодіння ЗВН; інтенсивність і стійкість емоцій, прагнень, бажань щодо оволодіння ЗВН для застосування в майбутній професійній діяльності.

Складовими теоретико-методичного компонента готовності майбутніх вчителів до ефективного застосування засобів віртуальної наочності в професійній діяльності: оволодіння комплексом психолого-педагогічних знань, необхідних для успішного використання засобів віртуальної наочності; теоретичні знання з дисциплін, які мають міждисциплінарні зв'язки зі спекурсом «Методика застосування комп'ютерної техніки»: «Інформаційно-комунікаційні технології», «Інформаційні технології та спеціальні технічні засоби навчання», «Основи Інтернету»; *теоретичні аспекти особливостей застосування засобів віртуальної наочності в майбутній професійній діяльності.*

Операційно-діяльнісний компонент готовності майбутніх учителів до ефективного застосування засобів віртуальної наочності в професійній діяльності має показники: уміння працювати з готовими ЗВН та вміння створювати власні ЗВН, орієнтовані на потреби професійної діяльності; вміння застосовувати відповідну техніку для роботи зі ЗВН; уміння організувати навчальний процес із застосуванням ЗВН у майбутній професійній діяльності.

Визначення компонентів готовності майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності у професійній діяльності дає змогу майбутнім учителям планувати свій подальший саморозвиток.

Майстерність майбутніх учителів зростатиме лише при умові, якщо навчальний процес вищого навчального закладу буде спрямований на формування високого рівня інтегрованої проблеми у цілісній системі кваліфікаційних вимог до сучасного педагога.

Список використаних джерел:

1. Гнедко Н.М. Дидактичні основи використання засобів віртуальної наочності / Н.М. Гнедко // Наука, освіта, суспільство очима молодих: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих науковців. – Рівне: РВВ РДГУ. – 2013. – С. 53 – 55.
2. Н. Гнедко. Методика використання засобів віртуальної наочності у навчальному процесі: навчально-методичний посібник / Н. Гнедко, І. Войтович. – Рівне : О. Зень, 2014. – 308 с.
3. Гнедко Н.М. Формування готовності майбутніх учителів до застосування засобів віртуальної наочності у професійній діяльності : дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Гнедко Наталя Михайлівна. – Рівне, 2015. – 292 с.
4. Горбатюк Р.М. Система професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю: монографія / Роман Горбатюк. – Тернопіль: Посібники і підручники, 2009. – 400 с.
5. Кухар Л.О. Моніторинг сформованості професійних компетентностей майбутніх учителів інформатики засобами тестового контролю: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л.О. Кухар. – Київ: Б.в., 2014. – 24 с.
6. Пелех Ю.В. Ціннісно-смысловий концепт професійної підготовки майбутнього педагога : монографія / Ю.В. Пелех; за редакцією М.Б. Свєтуха. – Рівне: Тетіс, 2009. – 400 с.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Головко С.Г.

Навчально-науковий юридичний інститут
Національного авіаційного університету

Однією з важливих умов забезпечення якості правової освіти визначається Однією з важливих умов забезпечення якості правової освіти визначається застосування новітніх педагогічних технологій, розроблених на засадах діяльнісного, особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів і забезпечують формування та розвиток творчих здібностей майбутнього професіонала, здатного нестандартно підходити до вирішення виробничих завдань. Саме інноваційні технології навчання, контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів, які спрямовані формування професійної компетентності та підтримуються засобами ІКТ, в органічному поєднанні з інноваційним змістом забезпечують якісну освітню діяльність.

Важливе значення у забезпеченні ефективного запровадження інноваційних технологій має готовність викладача до реалізації новацій. Зокрема, рівень його професійної, методичної, інформаційно-комунікаційної компетентності, академічна мобільність та академічна свобода викладача. Сучасні педагогічні технології передбачають зростання питомої ваги самостійної роботи студента, що, в свою чергу, ставить нові вимоги до рівня його самоосвітньої компетентності, ініціативності, вмотивованості навчально-пізнавальної діяльності.

У педагогічній практиці вищої професійної школи використовуються різноманітні методи та форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Їх класифікують за різними ознаками. Наприклад, за дидактичною метою, способами організації навчання, рівнем активності суб'єктів навчально-виховного процесу, ступенем залучення їх до продуктивної діяльності. Традиційні методичні системи підготовки майбутніх фахівців розглядають студента як об'єкт навчальних впливів. При

цьому вирішальна роль у забезпеченні ефективності навчального процесу відводиться викладачу, який разом із підручником є основним джерелом знань, що засвоюються студентом. Методи навчання, що забезпечують такі освітні моделі, називаються репродуктивними (наприклад, традиційна лекція, пояснення з демонстраціями, відтворювальне опитування). Репродуктивні завдання, як правило, не передбачають самостійної активності студентів, а їх розв'язування здійснюється за зразком.

Інтерактивні технології класифікують за формою навчальної діяльності, що ними реалізується: парна (коли кожен учасник навчального процесу працює з викладачем або іншим студентом), фронтальна (коли один викладач навчає групу студентів), групова або кооперативна (коли суб'єкти навчального процесу активно навчають один одного), індивідуальна (самостійна) робота студента [2, с. 13].

Основними дидактичними умовами успішної реалізації інтерактивного навчання виокремлюють: організацію навчального процесу як різнобічної, партнерської, інтенсивної комунікації; створення сприятливої, позитивної психологічної атмосфери в навчальному колективі; спеціальна організація навчального простору [1, с. 21].

Пабувають широкого використання педагогічні технології, методи та форми активного навчання, які орієнтуються на засоби комп'ютерної підтримки навчальних дисциплін, освітні ресурси мережі Інтернет. Наприклад, технологія масового відкритого соціального навчання передбачає не тільки використання відкритих онлайн-курсів (відеолекції та трансляція навчання величезній кількості людей), а й організоване мережне колегіальне навчання. В умовах зростання питомої ваги самостійної роботи студентів достатньо ефективним може бути так зване «перевернуте» навчання, при якому вся теоретична і лекційна програма вивчається самостійно, а в аудиторії детально розбираються завдання і вправи з теми. Технологія сторітелінгу передбачає ретельне та логічне структурування навчальної теми, використання відповідних ефективних методик, додатків і сервісів, що дають можливість подати тему не тільки у вигляді лекції та презентації, а й, наприклад, коміксу або смс-повідомлень. В умовах розвиненого інформаційного освітнього середовища досить популярним стає бріколаж – така організація навчання, що не потребує класичної навчальної книги: використовуються будь-які інформаційні ресурси, крім спеціально створених інструментів, наприклад, підручників.

Ефективність цього процесу значною мірою залежить від сформованості інформаційного середовища, інформаційної культури та проектується на дидактичну проблему формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів загальноосвітньої школи, а також професійної компетентності майбутнього фахівця. Велике значення також мають програмно-методичні засоби підтримки прийняття управлінських рішень в освітній галузі. Це пошукові та довідкові системи, системи з організації роботи керівника, планування навчального процесу (наприклад, «Директор коледжу», «Деканат»).

У провідних вищих навчальних закладах впроваджується система менеджменту якості освіти, яка передбачає організаційно-дидактичні заходи з використанням мережних технологій, що складають основу систем дистанційної освіти, сучасних засобів контролю якості засвоєння знань і формування умінь і навичок, що особливо актуально при вивченні природничо-математичних предметів та дисциплін у загальноосвітній та вищій професійній школі. Ефективним засобом управління якістю освіти є використання системи «Електронний журнал», яка дає можливість здійснювати неперервне управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Перспективним напрямом у контексті управління якістю освіти є створення відкритих освітніх ресурсів: віртуальні школи, інтернет-олімпіади, освітні портали. Важливе значення мають системи підвищення кваліфікації викладачів та вчителів

загальноосвітньої та вищої школи, використання яких дає можливість істотно підвищувати професійну компетентність педагогічних працівників. Практичні кроки з використання широких можливостей ІКТ в управлінні якістю освіти підкріплюються дидактичними дослідженнями.

Активне навчання організовується таким чином, що студенти максимально залучаються до активної пізнавальної діяльності, виявляють самостійність і творчий підхід у вирішенні навчальних завдань. Ознакою інтерактивного навчання є постійна активна взаємодія всіх суб'єктів навчального процесу. При цьому передбачається моделювання життєвих ситуацій, використовуються способи діяльності, орієнтовані на спільне вирішення проблем. Інтерактивне навчання сприяє формуванню професійної компетентності, умінь та навичок, важливих для майбутньої виробничої діяльності, цінностей, атмосфери співпраці, взаємодії. При цьому принципово змінюється роль викладача, функції якого змінюються якісно: від джерела правильних знань до координатора корпоративної навчально-пізнавальної діяльності студентів [2, с. 7].

Список використаних джерел:

1. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. / О. І. Пометун, Б. В. Пироженко. – К.: А.П.Н.: 2002. – 136 с.
2. Федорчук О. С. Формування у майбутніх правознавців навичок практичного застосування інформаційно-комунікаційних технологій: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / О. С. Федорчук; Ін-т пед. освіти і освіти доросл. АПН України. – К., 2009. – 20 с.